

25. oktober 2012.

Udenrigsministeriet. København, den 25. oktober 2012.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2012 afgives tilsagn på 50,0 mio. kr. under klimapuljen til en videreførelse af et bilateralt klimaprogram i Kenya vedr. energieffektivitet og klimatilpasning (Fast Start Climate Change Programme).

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2012 opførte bevilling på 611,0 mio. kr. til § 06.34.01. Miljø- og klimabistand i udviklingslande mv.

- b. *Baggrund*

Kenyas BNI pr. indbygger er for 2011 beregnet til USD 820. Realvæksten i BNP per capita var 1,74 pct. i 2011; den årlige befolkningstilvækst for perioden 1990-2009 i gennemsnit var 2,8 pct. Indbyggertallet skønnedes i 2011 at være 41,6 mio. Den offentlige bruttogæld udgjorde i 2011 48,9 pct. af BNP. Kenya er et lavindkomstland. Landet er meget følsomt over for klimaændringer, der påvirker økonomien og levevilkårene især for landbefolkningen. Ørkendannelse og udbredelsen af epidemiske sygdomme øges med selv små stigninger i temperaturen.

Projektbeskrivelse

Det overordnede formål med Klimapuljen er at bidrage til aktiviteter, der bistår ikke mindst de fattigste udviklingslande med at forebygge og tilpasse sig klimaforandringer samt til udledningsreduktioner i en bredere kreds af udviklingslande som opfølgning på FN's klimatopmøde i København i 2009 (COP15). Klimaprogrammet i Kenya ("Fast Start Climate Change Programme") blev indledt i 2010 med en bevilling på 10,0 mio. kr. i støtte til fem mindre pilotprojekter med fokus på udvikling af innovative kunstvands- og drikkevandsystemer, energieffektive ovne samt forvaltning af græsningssarealer. I forbindelse med udmøntningen af Klimapuljen 2011 blev der udarbejdet et egentligt klimaprogram på 50 mio. kr. baseret på erfaringerne fra Danmarks bilaterale samarbejde med Kenya inden for erhvervsfremme og naturressourceforvaltning. Programmet vil i 2012 med undtagelse af komponent tre være en videreførelse af indsatsområderne fra 2011.

Kenya er meget afhængig af landets naturressourcer, der i vid udstrækning danner grundlag for landets økonomiske udvikling og befolkningens levevilkår. Kenya er derfor meget sårbar over for klimaforandringer, som har alvorlige konsekvenser primært i de tørre og halvtørre områder af landet. Kenya har imidlertid også et betydeligt potentiale i forhold til udvikling og anvendelse af klimavenlige løsninger samt teknologier med henblik på at fremme omstillingen til en grøn økonomi. Klimaprogrammet i Kenya bidrager til denne omstilling gennem støtte til lokalsamfund og den private sektor med henblik på blandt andet energieffektivisering, øget anvendelse af vedvarende energikilder og

klimalilpasset forvaltning af naturressourcer. Programmet er udformet, så det understøtter og komplementerer de igangværende bilaterale programmer inden for erhvervsfremme og naturressourceforvaltning.

Programmet har følgende tre komponenter:

1. *Fremme af energieffektive løsninger i virksomheder gennem støtte til Kenya Association of Manufacturers, KAM (15,0 mio. kr.):* Støtten til KAMs Center for Energieffektivitet har hidtil demonstreret gode resultater, bl.a. med iværksættelse af over 13 energieffektiviseringsprojekter der forventes at resultere i en energibesparelse på 8,7 MW pr. år. Med støtten i 2012 intensiveres centrets arbejde i forhold til udarbejdelsen af energiplaner for virksomheder med gennemførelse af 35 nye energieffektiviseringsinitiativer.

2. *Styrkelse af lokalsamfunds modstandskraft over for klimaforandringer gennem støtte til Community Development Trust Fund, CDTF (25,0 mio. kr.):* Komponenten fokuserer på udbredelse af innovative miljø- og energiløsninger på lokalt niveau og koordineres med og administreres under programmet for naturressourceforvaltning. Hidtil er ydet støtte til 14 lokale projekter, der bl.a. har resulteret i, at 3000 husholdninger har fået energibesparende køgefaciliteter, etablering af vandopsamling i tørre områder, beskyttelse af skov, m.m. De overvejende positive erfaringer med projekternes relevans og kvalitet begrundet en fortsættelse af støtten, som vil bidrage til gennemførelse af yderligere 15 projekter.

3. *Klimalilpasset forvaltning af naturressourcer gennem støtte til nomadiske samfund i det nordlige Kenya (7,5 mio. kr.):* Denne komponent er ny, idet der dog er tale om en udvidelse af én af de mest succesfulde pilotaktiviteter fra 2010. Nomadiske samfund, der lever af at holde kvæg, geder og kameler, er særligt sårbare over for klimaforandringer og er desuden blandt de fattigste samfundsgrupper i Kenya. Støtten vil forbedre forvaltningen af græsningsarealer for kvæg med henblik på, at pastoralister tilpasser deres kvægbrugspraksis til de vanskelige og usikre naturvilkår i landets tørre og halvtørre områder, hvor vandmangel forhindrer traditionel landbrugsproduktion. Udover at forbedre levevilkårene i de marginaliserede områder, bidrager den forbedrede forvaltning af græsningsarealerne til lagring af kulstof i jorden - såkaldt kulstoffiksering - og skåner derved klimaet for udledning af CO₂. Komponenten gennemføres i samarbejde med Northern Rangeland Trust (NRT).

Klimaprogrammet i Kenya har tidligere også bidraget til udbredelse af vedvarende energi og energibesparende teknologier til mindre virksomheder og husholdninger i landområder i samarbejde med African Enterprise Challenge Fund. Denne aktivitet vil blive inkluderet i Danmarks støtte til erhvervssektoren i Kenya, hvor vedvarende energi og energibesparelse fremover vil være et indsatsområde.

Budget

Det samlede budget andrager 50,0 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Kenya Association of Manufacturers (KAM)	15,0 mio. kr.
Community Development Trust Fund (CDTF)	25,0 mio. kr.
Northern Rangeland Trust (NRT)	7,5 mio. kr.
Evalueringer og teknisk rådgivning	2,5 mio. kr.
I alt	50,0 mio. kr.

Tilsagnet vil blive afholdt med 50,0 mio. kr. under § 06.34.01.70. Klimapulje i 2012.

Tilsagnet forventes udbetalt i årene 2012-2015.

Væsentlige risikoelementer

Der skønnes ikke at være væsentlige risikoelementer forbundet med bevillingen. Danida har gode erfaringer fra samarbejdet med KAM og CDTF, og det vurderes, at også NRT vil være i stand til at løfte opgaven.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da totaludgiften overstiger 35 mio. kr. på et tilsagn fra en rammebevilling.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2012 afgives tilsagn på 50,0 mio. kr. under klimapuljen til en videreførelse af et bilateralt klimaprogram i Kenya vedr. energieffektivitet og klimatilpasning (Fast Start Climate Change Programme).
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2012 opførte bevilling på 611,0 mio. kr. til § 06.34.01. Miljø- og klimabistand i udviklingslande mv.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 25. oktober 2012

CHRISTIAN FRIIS BACH

Til Finansudvalget.